

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 15. ANULU XI.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi'a și Duminec'a. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta, prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu 21. Februaru 1863.

Săbiu în 19 Febr. Dupa o dep. tel. a lei „Hermannst. Ztg.“ etc., corespundint'a generala“ afla dintr'o parte autentica despre p. n. resolutiune în urm'a reprezentatiunei comitatului Solnocului dinlauntru: Comitetulu comitatensu în privinti'a adresei reprezentatiunei se insarcineaza, a îndreptă pe venitoriu reprezentatiunile obvenitoare numai în form'a legala îndatinata; se accentueza trebuinti'a cea neincungiurabila a provisorului, care cu valoare de dreptu potă esi numai dela Coróna. Pentru de a reactiva jurisdictiunea tiei și a impartasi și clasele acelea de poporu cu drepturi actuale politice, care pâna la 48 fusesera eschise, Maiestatea Sea se indure a suspenda instructiunea de mai nainte și a sancționa o norma provisorie pentru ordinea municipala. Maiestatea Sea nu pôte satisfice rogărei comitetului comitatensu alu Solnocului din launtru pentru retragerea constitutiunei provisorie. Comitetulu comitatensu sa se incunoscintieze: ca Imperatulu a insarcinatu pre Cancelari'a aul. transsilvana, a luă la pertractare preparativele pentru introducerea tabelor catrastale, mai departe a substerne o dare de parere pentru estinderea semenei tabacului în Trassilvani'a. Ce se atinge de rogarea pentru conchiamarea dietei legale, se dice în prea înalt'a resolutiune: ca uniunea Transsilvaniei cu Ungaria vine a se privi că nerealisabila pâna atunci, pâna cându interesele natiunale ale locuitorilor nemagiari transsilvani suntu periclitati prin tr'ensa, și pâna cându nu se garantéza prin ea și interesele și postulatele imperiului întregu. Conchiamarea câtu de curendu a dietei Transsilvane pentru multimirea tuturor popórelor deacolo și pentru de a regulă referinti'a Transsilvaniei fatia cu monarchi'a întreaga, suntu dorintia viua a Imperatului, și înprivinti'a acést'a la repetit'a demandare a Imperatului se lucra la pregatirile trebuintiose.

Săbiu 19 Febr. 3 Mart. Comitetulu Asociatiunei transil- pentru literatur'a romana etc. tinu adi sedintia lunara sub presidiulu ordinariu, fiindu facia dintre membrii dd. Manu, D. Vasiciu, Macelariu, Popea, Sav'a Popoviciu și Dr. Nemesiu; apoi secr. secundariu Rusu, Casieriulu Brote, Contr. Bacu și arch. Romanu.

Sedinti'a se incepù la 9 ore cu verificarea protocolului sedintiei trecute.

Se areta starea de facia a cassei Asociatiunei, carea este 16882 fl. 32 xr., și anume: obligatt. publ. și assemnatt. de banc'a ipotecaria 14120 fl., auru și argintu 252 fl., în note de banca 2762 fl. 32 xr., pe lângă care Estulu se suie la 1788 fl. 98 xr. v. a., ce se luă spre sciintia. Se ceti și lua spre sciintia o harthia de multamire a d. Poienarin din Bu-euresci, pentru denumirea-i de membru onorariu alu Asociatiunei.

D. Macelariu referà computulu comisiunei espusetiunei adunarei gen. a Asoc. din Brasiovu, și aflanduse atatu intratele catu și erogatele din destulu documentate, se decise a se pune la pastrare, și a se descoperi multumire membriloru aceleasi comisiuni pre langa absolvare.

D. dr. Nemesiu asemenea referà raportulu d. col. Vasiliu Moldovanu din Dicsö-S. Martinu despre deobligarea mai multor Comune, de a contribui în bucate pentru Asociatiune, și se decise: sa se ia spre sciintia pre lângă multumire publica catra trimitiatori și d. colectoru, și totu acést'a sa se încréda cu manipularea mai departe în privinti'a acést'a.

Totu acelasi referéda inca a adou'a harthia a d. Vice-Comite Siulutiu, iarasi despre îndetorierea mai multor Co-

mune de a contribui în bucate la fondulu Asociatiunei, și se decise, și aici că la cealalta cu acea adaugere, ca d. Vice Comite sa se postésca a innaintă partea Asociatiunei, respective sum'a incasanda în bani la Comitetu, iara partea luristiloru sa o imparta dèdreptulu de a acolo respectivilor.

D. Prot. Popasu, Presiedintele comisiunei espusetiunei din Brasiovu, aterne computulu espusetiunei dimpreuna cu 100 fl. 92 xr. v. a.

Mai multi d. d. Colectoru asternu tacsele anuale incasate pentru anulu curinte.

Din partea Presidiului se propune: că din privire, ca este o necesitate imperativa, de a se face pregatirile preliminare pentru urmatorea adunare gen. a Asociatiunei tinende în Blasiu, d. Vicepresiedinte can. Cipariu sa se postésca a compune sub presiedinti'a s'a unu comitetu din vreo cati-va barbati, spre a se svatui asupr'a actiuniloru acelor'a, care se voru poté pune în lucrare în tempulu adunarei de acolo, și a refera Comitetului despre aceea pâna în lun'a lui Maiu a. c.; care tôte luanduse în cuviintios'a desbatere se incuviintia.

Sedinti'a se incheia la 11 ore.

Săbiu 20 Febr. „Gazel'a Transs.“ se folosese de ocasiunea, unde vorbesce de protocolulu adunarei generale alu Asociatiunei nostre literarie, pentru de a pune întrebarea: ca ce s'au alesu de obiectele acelea din espositiune, care nu s'au vendutu? Întrebarea aceast'a ni se pare a fi fostu fôrte la locu și la tempu; și fiindu ca un'a idea sternesce alt'a, ne aduseramu aminte, ca ôrecine propusese ôrecandu și ore unde de nu tocma iara în Gazeta-, că pentru vendiarea acestor obiecte sa se ceara licentia a se face o loteria. Noi improspetamu aceasta idea și o sprijinimu cu seriozitate că pe un'a, carea într'adeveru aru fi calea cea mai sigura și mai scurta pentru de a cascigă asociatiunea ce este alu ei în bani ga'ta, și mediulu celu mai inlesnitoru, pentru de a reportă cine-vă pentru multu 1 fl. unu semnu de suveniru dela cea d'antaiu espositiune romaneasca. —

În privinti'a propunerei lei „Donau Ztg.“ pentru infintia-rea unei universități germano-romane în Transsilvani'a, se scrie lui „Hon“ din Aiudu: De s'aru face și pentru noi numai atât'a, nu câtu cere egalitatea de dreptu, ci numai câtu pre- tinde sensulu Diplomei Leopoldine. Dee-se îndreptu scôle- loru reformaté din Transsilvani'a numai beneficiile luate în timpii trecuti. Noi ne îndestulimu și cu acést'a; cându s'aru radica insa și sarcin'a contributiunei de pe instituttele nostre publice, scôlele protestant. transsilvane n'ar mai ingreuia pre statulu cu rogări. Insa noi vedemu cu dorere, ca chiaru societatea ungurésca agronoma se pare a denegă pre 48, și pe cându marimimositatea Imperatoriului au aplacdatu 280,000 f. pentru scolele agricole ungare, pentru partea care jace dincôce de Királyhago nu se propune nici o scôla de categori'a susu disa. — Dêca insa în vreo provintia a coróniei sf. Stefanu e lipsa de o scôla agronomica, aceast'a aru fi negresitu în Transsilvani'a. Pamentulu Ungariei luat în sensulu anului 1860 asiă e de abundantu, încâtu produsele crude aru poté nutri și pre cei mai mici posesori poté inca o jumătate de seculu. Transsilvani'a are de a se luptă atât cu natur'a, câtu și cu seraci'a. În atari impregiurăriaci infintia-rea unui institutu de agricultura este necesitate mai mare decatu universitatea promisa. De s'aru da societătii agricole Transsilvane din cele 280,000 fl. numai 40,000 f; aru pote infintia cu ei în Aiudu institutul.

Ungaria.

Pest'a 27. Febr. 1863.

(M. B.) Nu e ceva mai iritatoriu decât a cetii atare articulu jurnalisticu, a carui autoriu e condusu de patima seu de ura nationala. Tactic'a cea mai rea si cea mai nenimerita! si asta o intrebuintieza fratii nostri mai totdeauna, candu scriu ceva despre noi in publicitate.

Jurnalulu magiaru „Ország“, — a carui redactoriu e o oie din turm'a beserecei dreptcredincioase din Pest'a, si e de origine macedo-romana, aduce in numerulu de astadi o impartasire d'in Abrudu, si vorbindu despre balulu romanilor de acolo timentu in 8 Febr. pentru unu scopu filantropicu, citeza biletulu de intrare d'in cuventu, in cuventu, precumu e romanescu, si bate jocu de literatur'a si de tendinti'a literatiloru nostri dicandu intr'altel si aceea, ca „celu ce a cunoscutu limb'a romana innainte de 10. ani, acum nu o va mai cunoaste, pentruc'a o parte a literatiloru romani se ie dupa principiile bineserintiei si stilisarii frantiosescei, ceeaalta dupa acelei italianesce, a treia dupa acelei latinesce, — iar' a patra, adeca mas'a poporului nu pricepe nici un'a nici alt'a limba, prin urmare — dice — nu e mirare daca intielegintia nu se pote intielege cu poporulu, iar' acesta cu intielegintia.“

Ne prinde mirarea, cum pote se primisca unu redactoriu de origine macedo-romana in jurnalulu seu o astufeliu de malitia si insinuare inveninatore a opiniunei magiare? cumu pote se scrie asia ceva unu ardeleanu, care pe lenga tote ca nu e romanu, totusi va pricepe romanescu, prin urmare aru pote fi justu in judecat'a sa candu face o asemenea intre limb'a intielegintiei, seu mai bine a literatiloru si intre limb'a poporului romanu.

Corespondintele din Abrudu va fi avutu ocasiune destula a esperia ca poporulu nostru pricepe limb'a romana de astadi ca tocm'a innainte de 10 ani, si-lu asiguramu, ca o va pricepe si mai tardiu cu sute de ani, pentru ca in limb'a nostra nu s'a facutu nici nu se va face o astufeliu de stramutare, catu se nu fia intielesa de romani. Ceea ce nu intielege poporulu nostru in limb'a romana, (insa nici in tr'alta), suntu terminii tehnici, carii numai atuncea si numai asia i va pricepe, daca va fi invetiati sciintiele mai inalte, ceea ce insa dela poporu nu se pote pofiti.

Astufeliu credu ca va recunosce si corespundintele din Abrudu adeverulu ca nu esista poporu pe fatia pamentului care se scie si se pricepa tote cuvintele si expresiunile limbei sale materne pana ce nu va invetia tote sciintiele. Seu dora poporulu magiaru le cunoaste acele? asta nu o va crede nici singuru corespundintele din Abrudu, caruia i recomandam se ceteasca numai opurile magyarului celui mai mare, alui Szechényi; dsa va afla antr'acele o massa de cuvinte, expresiuni, si constructiuni, cari ne cumu poporulu simplu, ba chiaru dora nici singuru corespundintele nu le va pricepe cu tote ca dsa se va anumerá intre intielegintia magiara. — Apoi daca privimu in genere limb'a magiara, intrebamu: numai cu cativa ani mai nainte ore totu asia au vorbitu magiarii ca astadi; ore limb'a loru intru atata e de culta seu curata, catu astadi n'are nici o lipsa de a mai imprumuta unele expresiuni tehnice? ba intrebamu si mai multu: ore cuvintele cele de tote dilele a magyariloru, cu cari numescu obiectele cele de tote dilele, nu suntu imprumutate din limbe straine? I pociu aduce exemple cate va voi. Eu amu unu dictionariu tiparitu in Buda la anulu 1825., in care suntu enumerate tote cuvintele magyare imprumutate dela gintele slave; mii si mii suntu acele cari se afla mai in tote limbele slave, prin urmare suntu imprumutate de la aceste, dar' apoi cate au luat dela alte natiuni, numai bunulu D-dieu le scie! si totusi ei cutedia a defaima limb'a nostra pastrata prin atate viscole grandioase a secoliloru trecuti? ei cari n'au nici frati nici sorori p'intre noi se se pota radiema si conta la ajutoriulu loru in casu de lipsa, ei suntu siliti a face schimositura si cuvinte faurite, candu voescu a exprima atare terminu!

Deci, corespundintele lui Ország aru face bine, daca s'aru uitá mai nainte prin pregiurulu casei sale, si daca le-a aflatu tote in ordinea cea mai buna, numai atuncea aru pote face visita la vecinulu seu, ca sei admire si se-i stiméze limb'a, insa nici decatu se o bajocoreasca.

Pest'a. O corespondintia a lei „Ost Deutsche Post“ din 24/12 Februaru spune, ca Judex Curiae din Ungari'a Cont. Aponyi in urm'a unei petitiuni a statului negociatorescu din Pest'a pentru introducerea legei generale germane de comerciul a conchiamatu o comisiune din negociatori, judecatori si advocati, pentru pertractarea si opiniunarea acestui obiectu. — O nenorocire intricosiata se intimpla cu vaporulu „Kübek“, in care, mergendu pe Dunare la vale, cale de 1/2 ora dela Buda esploda o caldare si omori indata pre controlorulu, unu masinistu, unu carmaciu, doi focari si doi mateloti, dintr'ale caroru corpuri se mai aflara numai bucati. — Pre capitanulu si unu carmaciu apasarea cea grozava a aerului ii arunca intr'unulu din vascior-le cele mici, ce erau acatiate de vaporu. — Esplosiunea trebuie sa fia urmatu cu taria deosebita, aruncandu-se parti din masina in departari de cate 600 urme. —

Vien'na. Comun'a cetatienesca din Troppau tramise Esc. Sele ministrului de justitia dr. Hein, fostulu ei capu si concetianu, prin o deputatiune de patru membri magistratuali unu pocalu de argintu, lucratu dupa modele antice cu gustu modernu.

Bucovin'a.

Siedinti'a a unspredeceea — in nr. tr. din gres. se disese a nou'a in locude a diecea — dietala din 13 Febr. c. n. sub presidiulu ordinariu alu Procapitanului cav. Eudoxiu de Hormuzachi, fiindu fatia ca comisari ai regimului Siedintii tieriei cont. Amadei si cons. gub. cav. de Medvey. Citirea si verificarea protocolului siedintiei premerse, substernerea mai multoru petitiuni de la comune si privati; apoi mai multe proiepte din partea deputatiloru, precum: unulu alu dep. Kovacs, Prunculu, Bendella, Isacesculu, Iliuti, Petrovics pentru unele usurari din legea de militia, in fine trei proiepte ale dep. de Prunculu: unulu pentru radicarea si sustinerea unei scole de agricultura si silvicultura in Bucovin'a, altulu pentru radicarea si sustinerea unei scole reale in Suceava, alu treilea pentru cererea introducerii unei ordine penale noue si a judetieloru de jurati, — care tote se voru lipari, se voru impartit deputatiloru si ntr'un'a din siedintiele urmatoare se voru propune spre desbatere. — Comitulu pentru pregatirile de serbarea dilei 26 Februaru propune prin referintete cav. de Tustanowski a se serba memorabil'a di 1) prin rogatiuni in bisericele tuturor confessiuniloru, 2) prin nelinerea siedintieloru, 3) prin aducerea unei multumite catre preinaltu Tronu pentru darea constitutiunei si autonomiei Bucovinei. — Tote se primescu. — Alu doilea punctu din ordinea dilei e relatiunea comitetului pentru urcarea baniloru de quartiru ai parochiloru si capelaniloru gr. or. — Ref. Pitey espune, ca in comitetulu alesu s'a formatu o minoritate, carea s'au abstinitu in parte de la desbateri mai departo si asterne unu votu deosebitu. Votulu majoritatii e, ca de orece fondulu relipiunaru e ingreuiatu cu radicarea resiedintiei eppesci, a seminarului, a cladiriloru economice si a casei preotiloru, care tote la olalta voru costa 716,807 f., acestu fondu sa nu se insarcineze si mai tare, ci banii de quartiru, pentru parochi 80 f. pentru capelani 50 f. pe anu, sa se dea din partea partideloru competente de concurentia.

Votulu minoritatii (altu profesorulu Ianoviciu si alu dep. Flondoru) e: 1) Desdaunarea de quartire pentru parochii si administratorii parochiali la sate sa fia 200, in orasie 300 f. v. a.; pentru capelani la tierra 120 f., la orasiu 180 f. v. a.; 2) ca despagubirea pentru quartire de pan' acum sa se radice dupa legile de concurentia sustatore, ear urcarea proieptata sa se dea numai din fondulu relig. 3) ca sa se indrepte o adresa prea umilita catre Maiestatea Sa c. r. Apostolica, Imperatul, ca autonomi'a bisericei gr. or. din Bucovin'a, garantata prin procederea Preinaltu-Aceluiasi sa se restituie, si a-veea bisericesc, proprietatea ei, sa se redea organeloru celoru chiamate canonesce la administrarea ei. Dep. prof. Ianoviciu motiveza proieptulu acest'a; si motivarea din capu pana in capu e multa mai serioasa, mai calduras, si mai interesanta pentru totu Romanulu, ca sa nu o reproducemu din cuventu in cuventu. Eata-o! „Unu reu forte apasatoru este in Bucovin'a lips'a locuintieloru naturale pentru clerulu de miru gr. or. — Cele mai multe din locuintiele luate pentru elu nu corespundu nici demnitatii, nici trebuintieloru preoti-

toru; adeseori o astfel de locuință luată pe plată n'are far' o casa josu mica si o bucataria si mai mica. Si acesta unica casa e preotului casa de ospetii, de dormitu, de studiatu, de cancelaria, de locuință si de copii; si asiă e adeseori si in parochie fondului religionar, pe cându quartirele naturale ale dirigătorilor, padurarilor s. a. zidite din același fondu, sunt frumoșe, spațioșe, comode si in stare foarte buna.

Avemu domnilor, si exemple de acelea, unde preotulu cu întreaga familiă sa au fostu adapostitu in cameră mortilor si caii lui in tindă aceleiasi. O astfel de locuință avura mai multu timp de exemplu preotii din Storozynez si Suceveni. Aflându-me la 1840—41 in Petrești de josu lângă Seretu, amu cercetat pre parochia de acolo si l'amu aflatu in întreaga familiă tui cea numeroasă locuind in grajd intr'unu locu cu caii.— Lipsa locuințelor potrivite pentru clerulu lurescu gr. or. influențează in modu prea pagubitoru asupră luminării si a culturii.— Posesiunea cunoscintelor si a dexteritatilor in privința schimbății nu se pōte asemana cu posesiunea aurului si a argintului. Aurulu si argintulu sa potu conserva cu siguritate, si dupa 10 ani vorucumpani totu atātă. Posesiunea cunoscintelor si a dexteritatilor nu se bucură de aceeași stabilitate. In știință nu esista stare pe locu. Cine nu propășiesce, de necesitate repășiesce. Cine nu continua studiulu, یتا cu incetulu si aceea cesciuse foarte bine, si merge mersulu rașului. Iubirea științelor intr'unulu că acelă se slăbește si se suprimă; trece in apathia (nepăsare), ba chiaru in disguestu de către studiatu.

Preotii a este unu oficiu prea momentos, prea greu, adeseori reu cunoscutu. Preotulu e unu doștoru sufletesc, care sa vindece scaderile morale. Simptomele acestor scaderi adeseori se potu cunosc foarte cu greu si se schimba dupa felurimea isvōrelor, din care au cursu. A află si a astupă aceste isvōre, a gasi si a intrebuintă medicinalele cele potrivite, e o problema foarte grea si la deslegarea ei se cere unu studiu profundu alu psihologiei, multa scrutare si meditare, si celire si studiere a opurilor, ce cuprindu cele ce au esperiatu preoti cugetători.— Conceperea predicelor, care sa corespunda trebuințelor parochierilor, cere tēpu si studiu. Nu propunerea cea frumoșă, nu elegantiă terminilor, nu figurele oratorice, nu amplitatea ideilor dau predicelor efectulu doritu. Efectulu e foarte fugitivu. Va admiră cine-va elocinția predicatorului, erudițiunea lui, ideile cele frumoșe, dar a două di mai nu-si va mai aduce aminte de cupriusulu cuventarei. Pentru o predica se cere studiu profundu alu sufletului omenescu, cunoscința cufată a slabiciunilor, scaderilor, gresielor si a trēptei de cultura a ascultătorilor. Trebuie sa se vorbēscă că din sufletulu lor, peccatosulu in predica trebuie sa cunoscă iconă sa propria, sa se spaimențeze de ea, sa se descepte, sa-si dorēscă cu serioșitate indreptarea, sa cunoscă midilcele ei, precum si pedecile preste care aru dă propunerea lui. La o astfel de predica se cere studiu, si încă studiu profundu. Acumu intrebū, Domnilor, ore intr'o casa, unde locuiesce tota familiă impreună, unde blatereza unulu seau altulu, unde striga si tiposescu copii, unde e totu helinisce, este cu potinția a urmă cine-va tōte aceste studii? Prin lipsă locuințelor potrivite parochiale se zadarnicesc scopulu culturale si alu oficiului preotiescu. Precumu pentru creșterea clerului e de lipsa institutulu teologicu si seminarulu clericalu, totmai asiă e de lipsa si aceea, că pentru acestu cleru sa se radice locuințe potrivite, căci altminteră, precum amu arētatu, fruptele culturii lui se pierdu de totu.— Radicarea de locuințe preotiesci corespundătoare este o necesitate neincungăbila, urgentă. Dar la comandă regimului si din serinu nu se potu face case parochiale. Pân atunei reulu acestă apăsătoru sa se delature prin despăgubiri de quartiru amesurate.

Ba eu sum de parere, ca pe cele mai multe mosii private si pe bunurile fondului religionar si cameralu zidirea de case parochiale pe calea legală de concurență e chiaru cu nepotinția.— Pentru adevirarea celor di se serve descrierea următoare, scōsa din acte oficiōse. (Va urmă).

Inainte de a ajunge in sa la capetulu acestor debateri, antecipamu următoarele:

Sledintiele cele trei din urma a le dietei au avutu unu interesu foarte mare pentru publicu si cu deosebire pentru publiculu de confesiunea ortodōse resariteana. Obieptulu pertractarilor si debaterilor a fostu inmultirea banilor de quartire pentru preotimea ortodoxă de prin comunele satesci.

Obieptulu acestă a datu ansa dietei de a se pronunția in privința administrării de pan'acum a fondului religionar si a autonomiei bisericei ortodōxe. In o desbatere lunga deputatii Ianoviciu, Baronulu Alecu Petrino si Georgiu Flondoru au supusu administrarea mentionatului fondu la o critică foarte apriga si au accentuat cu deosebire aceea impregiurare, ca numitul fondu n'au fostu de locu intrebuintatu amesuratul scopului seu. Prin debaterile privitoare la administrarea fondului religionar s'au impinsu cum amu dice la o parte mentionatā intrebarea dintai, adica inmultirea banilor de quartire pentru preotime. Dar cu atātă mai cu efectu a fostu propunerea Baronului Petrino, cē s'au priimitu cu unanimitate, propunerea adica: „Că dietă sa decida a se face o adresa catra Maiestatea Sa in privința autonomiei bisericei ortodōxe resaritene si in privința transpuneri fondului religionar in administrarea organelor, ce suntu indreptate spre acea prin Dreptulu canonicu.“ Propunerea această, dupacumu si dintr'o privire se pōte vedea, cuprinde in fine momentulu celu d'antai alu vietei bisericei nōstre ortodōxe; ea, dupacum iarasi de sine se intielege, involvează si intrebarea dintai, a carei deslegare favoritoare urmează de sine din incuviintiarea propuneri Baronului Petrino. Fia că aceasta propunere basata pe dreptulu omenescu sa afle apretinerea ce merita inaintea Monarchului, catra Carele se adresează cu unanimitate dietă Bucovinei, pe care de sigur o acompagnează in dreaptă-i rogarē toti Românii ortodōsi din Austriă, si, pōtemu dice, toti omenii in carii mai e viu încă simtiulu de dreptate!

Principatele romane unite.

„Buciumulu“ arunca in numerulu seu din urma o privire foarte serioșă asupră stărei actuale a lucrurilor din Romaniă, si dice intre altele:

„Trecutul nostru este destul de condēnatu de toti. Că n'amu facutu nici unu pasu seriosu afara de acelă alu unirei, nici in privința nationalității, nici in privința autonomiei, nici in privința întaririi statului nostru macaru, si chiaru in spiritulu convențiunei date noue de catra străini, in toti acesti patru ani de dīle, este constatata atāt in Romaniă, câtu si in străinatate.“ „Noi amu cerutu necontenitu instructiunea publică generală, grătuită si obligatōre, si suntemu departe, foarte departe a o avē; amu cerutu armarea țerei pe sistemulu prussianu seu elvelianu; amu cerutu cetăți si altele spre a ne potē aperi de invasiuni; si suntemu departe a le avē; amu cerutu încetarea regimului consularu in Romaniă si întarirea statului nostru, astu-felu cum sa fia respectatu că unu statu de alu doilea ordinu; cum merita sa fia; amu cerutu libertatea pressei; a adunarilor; . . . amu cerutu improprietarea satenului cu despăgubire; amu cerutu intinderē legēi electorale, că sa putemu avē o camera natională; amu cerutu tōte cate nu avemu; si n'amu dobenditu nimicu din cātē amu cerutu. Condēnamu dar trecutul fără replică, si voimu sa esimu dintrēnsulu cu ori ce pretiu.“ „Buciumulu“ merge apoi mai departe, facendu o deductiune din cele predise: „Condēmnându trecutul, dice, potemu scusă pre cei-ce l'au facutu atatu de uriciōsu si a-i alege totu pe densi, spre a luptă cu ei împreună la realizarea binelui doritu, in viitoriu? Si mai espresu, condēmnându acesti patru ani trecuti, dela renascerea nōstra politica si pāna astadi, in cari poteamu sa facem totu, si n'amu facutu nimicu, potemu alege totu pe omeni incriminati de natiunea întreagă, cari au facutu numai fele in acesti patru ani, spre a-i pune totu pe ei inainte, că sa dobendim totu printr'ensii binele, de care avemu nevoia?“ — Vorbescē mai incolo de coalitiunea, de intratirea celor mai liberali cu cei mai reacționari (expressiunile „Buciumului“) si o califica de unu ce misteriosu, de o coalitiune monstruōsă, apoi incheia cu intrebările: „Ce s'a hotaritu de catra această coalitiune pentru improprietarea satenului, pentru legēa electorale, pentru regimulu consularu, pentru monastirile di se inchinate, pentru libertatea pressei, pentru art. 15 din convențiune, pentru . . . pentru . . . si iar pentru . . . ? O! noi nu vomu cadē in această coalitiune. Vomu combate-o din tōte fortiele.“

Pentru de a face cele di se pana aci mai intielegibile si publiculu nostru celu ce nu are ocaziune de a citi jurnalele romane de dincolo, reproducem urmatorulu telegramu alu „Gazetei Transs.“ care deslusiesc destulu de bine coalitiunea între ultraliberali si aristocrati.

Bucuresci, 26 Febr. 3 ore, sositu la 6 ore 58 min.

Poterile miscate de scandalosa pornire a unei partide din adunarea nationala au datu instructiuni agentiloru sei in Bucuresci, spre a se contielege asup'a mesurilor, ce suntu a se lua, cu scopu de a vighia, spre a preveni orice atacu in contr'a constitutiunii si in contr'a Principelui. Acestu semnu de simpatia, pastrata Principelui, apromite efectu escelent. Dealtmintrea spiritulu publiculu se pronuncia pe di ce merge mai tare in contr'a boieriloru si ultraliberaliloru, cari astadi suntu aliati (tieniu un'a). Turburarile manifestate (si aretate) in Constantinopole sunt essagerate. Linisce deplina pretutindenea afara de camera.

Russi'a.

Scenele sangerose din Poloni'a dureza necontentitu, si noi impartasimu datele cele mai de frunte dupa datin'a de pana acum in estrase compendiose. Frankowski, unulu din capii revolutiunii, despre care se vorbise ca au moritu ranitu, se dice a fi inca in vieti'a. Mareducele Constantin aru fi ordinatu cea mai scrupulosa grija din partea mediciloru pentru servarea vietii lui. Acum se afla in Lublin; si cu tota ca ranele lui sunt forte periculose, si glontulu dintre coste inca nu e scosu, generalulu russescu Churszczew face incusitiune asup'a lui. — Ducele Langiewicz e denumitu generalu. — Unulu ce veduse cu ochii sei luptele din Miechow; scrie lui „Czas“. Pana tinu lupt'a, locuitorii Miechowului stetusera pe pace, si nici mai nainte nu luasera parte la insurectiune. Cu tote acestea Rusii dupa retragerea insurgentiloru lasara frâu liberu selbatacimeii sele. Mai antaiu puscara in ferestri, apoi fu atacata cas'a judelui Orzechowski. Acest'a, imbracatu in uniform'a sea cea mare, se puse dinaintea casei, si declara, ca nu suntu fara femei in trêns'a. Unu ofieru uman, vrendu a-i scapa vieti'a, striga ca-lu areteza; dar soldatii nu ascultara, ci navalira asup'a lui, il ucisera, desbracara, bucatira si-lu portara prin cetate. Apoi irupsera soldatii prin case pradandu si omorindu si stricandu ce nu potura duce cu sine. Chiaru neci post'a, tribunalulu, apotec'a, spitalulu si o mica galeria de tablouri nu potura scapa de vandalismulu loru. Pe la trei ore dupa amedi toti locuitorii impreuna cu amplotatii russesci, chiaru si mueri si copii, fura alungati la paduri, pe semne ca sa nu veda cele ce aveau de a se mai intempla in nefericitulu orasiu. Doua mii de persone fura date prada fimei si gerului; iar din orasiu n'au mai ramas fara patru case. — Nici chiaru foile russesci nu pot nega crudimele seversite de Rusi in contr'a Poloniloru, si nu le demintescu, ci numai le acoperu prin frase silite si necredite de nimenea.

Scirea cumca garnison'a din Sasnowicze aru fi prinsa de Poloni, precum si aceea, ca Kurowski, ducele insurgentiloru la atacarea Miechowului, s'aru fi puscatu, nu suntu adeverate. — Calatorii spunu, ca Rusii stau la Siewierz si ca Langiewicz alearga asup'a loru, vrendu sa puna man'a pe Poloni'a apuseana si pe drumulu de feru. Comunicatiunea o intrerumpu insurgentii parte prin stricarea drumurilor, parte prin oprirea trasurilor. — Pusetiunea Marchionelui Wielopolsky in urm'a relatiunii generalului Adlerberg despre referintiele din Poloni'a se dice ca incepe a se clatina. — Siefulu comitetulu revolutiunaru din Varsiovi'a amerintia cu morte pre toti, cari voru da armele politiei.

Femeile polone tramisera insurgintiloru unu steagu, ce porta in fatia icon'a Maicei Domnului, ear in dosu insigniile polonese cu inscriptiunea: „Sa traiasca Maximilianu Regele Poloniloru!“

„Ostseezeitung“ (Gazet'a marei resaritene) spune: Mieroslawski emise in 19. unu ordinu de di, in care arata, ca guvernulu nationalu i-a concreditu comand'a suprema a intregii insurectiuni. „Danziger Ztg“ aduce o depesia din Varsiovi'a din 25, Febr. carea spune, c'a sositu acolo unu ordinu din Petropole, ca insurectiunea in diece dile pentru ori ce pretiu sa se stinga. Organizatiunea si numerulu insurgentiloru cresc. In diet'a prussiana inca nu se fini desbaterea in privinti'a Poloniei.

Notitia literaria.

Unu corespundinte alu nostru din Brasiovu ne spune cu multa indignatiune, ca poesiele d. Andrei Muresianu jacu inca parte mare pe mas'a premiatulu poetu, ca banii pentru cele tramise in diferite parti a conto inca n'au mai incursu, si ca receal'a publiculu romanu impreuna cu alte fatalitati, ce au lovit in inim'a primulu poetu romanu din Trans-

silvani'a, i-a storsu dur'a espressionu: ca mai bine va arde, decat sa tiparesca restulu lucrari-loru sele poetice; ce-lu promisese in precuventarea poesielolu esite.

Marturisimu nepotinti'a nostra de a mai scrie vr'unu comentariu la aceste cuvinte; recunoscemu, ca precare Romanunu-lu voru petrunde ele, asup'a aceluia nu va ave putere nici elocuti'a unui jurnal, de-aru fi macaru cea mai profunda si mai stralucita. De aceea credemu, ca ni amu implinitu o datorintia adeverata atatu fatia cu on. publicu, catu si cu literatur'a nostra cea tinera, in care unele din poesile mentionate lurescu ca nescie stele netrecatore, deaca vomu aduce la cunoscetia publica impregiurările de mai sus, si vomu chiama atentiunea cetitoriloru nostri cu tota seriozitatea asup'a loru. —

6—1

Concursu.

In comunele urmatoare, si adeca: in a Berlistei in Eparchi'a Versietului in protopresviteratulu Palanciei e vacantu-postulu de invetiatoriu romanesu. Emolumentele anuale sunt 126 fl. v. a., 20 meti grâu, 20 meti cucurudiu, 100 p. sare, 100 p. clisa, 25 p. lumini, 8 stângeni de lemne, 2 lantiuri de pamantu si quartiru liberu.

In comun'a Pestera, Eparchia susnumita, Protopresviterulu Caransebesului, e vacantu postulu de invetiatoriu romanesu. Emonumentele anuale sunt: 84 fl. v. a. 36. Meti de cucuruzu, 100 p. Sare, 100 p. clisa, si 12 stângeni de lemne; —

Mai pre urma in Comun'a Ciuganovitei in eparchi'a Versietului, protopresviteratulu Varadiei e vacant postulu de invetiatoriu romanesu. Emonumentele anuale sunt 63 fl. v. a. 20 meti cucuruzu, 100 p. clisa 50 p. sare, 12 1/2 p. lumini, 4 stângeni de lemne si 2 lantie de pamantu.

Doritorii au recursurile sale acestui Consistoriu alaturandu cartea de Botezu, adeverintiele despre hârniciile sale, despre servitiurile pana acum, si despre portarea politica si morala pana in 7 Martiu 1863. a substerne la Consistoriulu Eparchiei Versietului

Nr. 7—1 Tragerea in 1 Aprile c. n. 1863

sortiloru de creditu

cesaro-regesci austriace.

Fiacare sorte trbuie sa cascade in decurgerea trageriloru.

Casciguri ale imprumutulu fl. 250.000; fl. 200.000; fl. 150.000; fl. 40.000; fl. 30.000; fl. 20.000; fl. 15.000; fl. 5000; fl. 4000; fl. 3000; fl. 2500; fl. 2000; fl. 1500 etc. etc.

Cascigulu celu mai micu fl. 140.

O sorte costa numai 3 f. in bancnote austriace.

5 sorti costau numai 14 „ „ „

Comissiuni pe langa alaturarea sumei sa se tramita; ca'n de curendu si numai deadreptulu la cas'a de banca si negociu en gros

B. Schottenfels in Frankfurt a. M.

Liste se tramitu fiacarui participante indata dupa tragere.

Spre sciintia.

Tramitendu-ni-se din Vien'a numai unu esemplariu-in locu de patru,— din list'a de tragerea loteriei din 17 Febr. c. n., ca sa nu causamu dloru cumparatori de sorti spese postale desierte, enunciamu, ca numerii 355384, 191752, 191751, 36196, 164644, 355385 (I. M., Branu); 36200, 66307 (B. Brasiovu); 36199, 93420, 36198 (A. I., Ianov'a); 293194, 36197, 126527, 271081, 220860, 398195 (I. I., Cumanesci); 293191, 293192, 293193, 398192, 398193, 355390 (I. P. S. Martinu) n'au esitu. La cerere tramitemu si list'a. —

Correspondintia.

G. P. Ceneda. N—7 s'a tramisu. — B. Brasiovu. S'a facutu; se va face.

Burs'a din Vien'a in 20 Febr.

Metalicele 5%	75. 50.	Actiile de creditu	220. 10.
Imprumutulu nat. 5%	81. 50.	Argintulu	114. 65.
Actiile de banca	813.	Galbinulu	5. 49.